خدمات عمومی اشتغال

علاءالدین ازوجی
دکترای اقتصاد از دانشگاه تربیت مدرس

نصرالله شریفی
کارشناسی ارشد علوم سیاسی از دانشگاه باقرالعلوم

سازمان بین‌المللی کار

سیاست‌ها و برنامه‌های بازار کار در مساعدت به کارگران و کارفرمایان برای مواجهه با تعدیل، مرخصی یا کاهش برنامه کاری به دلیل کووید-۱۹، اهمیت بسیاری دارد. بحران کووید-۱۹ بر اساس برآورد سازمان بین‌المللی کار معادل ۴۰۰ میلیون شغل تمام وقت که بیشتر آن در کشورهای نوظهور و در حال توسعه است را از بین برده (با برآورد ساعات کاری از دست رفته) و به شدت بازارکار در جهان را مختل کرده است. به عقیده این سازمان جبران درآمد از طریق اتخاذ سیاست‌های فعال در بازار کار، عناصر کلیدی جعبه ابزار سیاست‌گذار برای حل این چالش‌ها بزرگ هستند. مشخص‌تر آنکه هر چه منابع داخلی و امکان دسترسی به منابع بیرونی برای کشورها محدودتر باشد، دامنه امکان آنها در ساماندهی بازار کار در این اپیدمی محدودتر می‌شود. از نظر این سازمان، اتخاذ سیاست‌های فعال بازار کار در کنار ایجاد «حلقه اتصال» تعیین‌کننده‌ای بین سیاست‌گذار و بازار کار یعنی «خدمات عمومی اشتغال»، مهمترین عامل جهت حفظ مشاغل و کاهش تعدیل‌ها است. در گام بعد، تسهیل در ایجاد اشتغال تولیدی و خدماتی در حوزه اقلام اساسی از یک طرف و تقویت ارتباط مستمر مردمی در بازار کار بخصوص برای کارگران آسیب‌پذیر غیررسمی، نتیجه بخش خواهد بود. هنوز سال ۲۰۲۰ میلادی به پایان نرسیده بود که سازمان بین‌المللی کار، در گزارشی جامع، با بررسی تجربه کشورهای موفق در حوزه مقابله با بیکاری طی دوره کووید-۱۹، این بسته سیاستی را معرفی کرد. «علاءالدین ازجی» دانش آموخته مقطع دکترای اقتصاد از دانشگاه تربیت مدرس که سابقه‌ای طولانی در بررسی سیاست‌های بازار کار داشته، در مراکز مهمی مانند سازمان برنامه و وزارت کار از نزدیک با چالش‌های بازار کار ایران آشنا شده‌اند، این گزارش مهم را ترجمه کرده‌اند.

راه حل مقابله با بیکاری کووید-۱۹

بحران سلامت جهانی ناشی از کووید-۱۹ اقتصادها و بازارهای کار تمام جهان را به شدت مختل کرده‌است. ۱/۶ میلیارد کارگر اقتصاد غیررسمی که نیمی از نیروی کار جهان را تشکیل می‌دهند و در آسیب‌پذیرترین بخش‌ها مشغول به کارند یا درآمدشان در اثر تعطیلی‌ها به شدت صدمه دیده، در زمره آسیب‌پذیرترین اقشارجهان قرار دارند. بحران کووید-۱۹ به طور نامتناسب، کارگرانی را که در معرض از دست‌دادن شغل هستند، به ویژه در بخش‌های به شدت آسیب‌دیده مانند خرده‌فروشی، خدمات هتل‌داری، خواربار و صنعت متأثر، غالب این کارگران خوداشتغال، دارای مشاغل کم‌درآمد در بخش غیررسمی و دسترسی محدود به ساز وکار بازار کار برای کاهش درآمد و بیکاری هستند. به طور

مثال، جوانان تکانه‌های چندگانه‌ای نظیر اختلال در آموزش، کارآموزی، اشتغال و درآمد به علاوه دشواری جدی‌تری برای یافتن شغل را تجربه می‌کنند.

برنامه‌های بازار کار، بخش کلیدی آمیزه‌ای از پاسخ‌های سیاستی هستند که دولت‌ها برای حمایت از مشاغل، بنگاه‌ها و درآمدها از پیامد کووید-۱۹ در اختیار دارند. لازم است سیاست‌گذاران همچون بحران‌های پیشین، در اقتصادهای نوظهور و توسعه‌یافته سیاست‌های بازار کار را اتخاذ نمایند و به موضوعاتی چون تخریب سریع بازار کار به شیوه‌های گوناگون به منظور تسریع و تسهیل در بازگشت مجدد نیروی کار، تطبیق مهارت‌ها و کاهش موقت درآمدی پس از دوره‌های بیکاری، با جدیت رسیدگی کنند. اما برخلاف رکودهای پیشین، دولت‌ها باید در این بحران در مدیریت نهادهای بازار کار نه تنها به کاهش تقاضای کل بلکه به اثرات محدودیت‌های تعطیلی و اقدامات فاصله‌گذاری نیز توجه داشته باشند.

پاسخ‌های سیاستی دولت‌ها در مواجه با بازار کار کرونا زده، شامل دو دسته حمایت‌های فعال و غیرفعال می‌شود. «حمایت غیرفعال» به صورت جایگزینی درآمد کارگران در طول دوره‌های بیکاری و کاهش ساعات کاری شده و «حمایت فعال» به اقدامات یکپارچه جهت ورود بیکاران یا افراد در معرض بیکاری به بازار کار جدید می‌شود. حمایت غیرفعال عموما از کمک‌های بیکاری به شکل پرداخت‌های انتقالی نقدی و اقدامات حمایتی از بنگاه‌ها تشکیل شده است. کشورهای دارای کارگران غیررسمی بالا و شبکه‌های ایمنی محدود مانند ایران، بیشتر بر انتقال‌های نقدی و تدارک درآمد حداقلی از طریق ساز وکار حمایتی-مالی با هدف حمایت از افراد فاقد بیمه بیکاری، تکیه می‌کنند. در طرف تقاضا دولت‌ها جهت ایجاد شغل جدید، مشوق‌های مختلف را به کار گرفته، اقدام به پرداخت یارانه دستمزدی می‌کنند که شامل کاهش

پاسخ‌های سیاستی دولت‌ها در مواجه با بازار کار کرونا زده، شامل دو دسته حمایت‌های فعال و غیرفعال می‌شود. «حمایت غیرفعال» به صورت جایگزینی درآمد کارگران در طول دوره‌های بیکاری و کاهش ساعات کاری شده و «حمایت فعال» به اقدامات یکپارچه جهت ورود بیکاران یا افراد در معرض بیکاری به بازار کار جدید می‌شود.

خدمات عمومی اشتغال نقشی مهم در اجرای سیاست‌های واکنشی دولت‌ها در زمینه فعال‌سازی، افزایش و گسترش حمایت‌ها از کارجویان، کارگران و بنگاه‌ها بازی می‌کند.

در هزینه‌های غیردستمزد کار و حمایت از مشاغل کوتاه‌مدت می‌شود. اما این اقدامات برای مدت محدودی اعمال می‌شود. برای تکمیل آنها لازم است تا علاوه بر آن، ایده‌های خوداشتغالی ترویج و کارآفرینی‌های جدید حمایت شوند. این اقدامات شکاف میان عرضه و تقاضا در بازار را کم کرده، انطباق کیفی بهتر و مؤثرتر کارجویان با فرصت‌های شغلی بلاتصدی را افزایش می‌دهد.

«خدمات عمومی اشتغال» در اجرای سیاست‌های بازار کار در بسیاری از اقتصادهای توسعه‌یافته و نوظهور، جهت حمایت از تحول شغلی کارگران و بنگاه‌ها، نیز حائز اهمیت است. خدمات عمومی اشتغال نقشی مهم در اجرای سیاست‌های واکنشی دولت‌ها در زمینه فعال‌سازی، افزایش و گسترش حمایت‌ها از کارجویان، کارگران و بنگاه‌ها بازی می‌کند. پاسخ‌های سیاستی طراحی‌شده بر اساس مداخلات بازار کار برای انعکاس مراحل مختلف، مدت و شدت تعطیلی‌ها و اقدامات فاصله‌گذاری فیزیکی جهت کاهش سرایت ویروس منطبق شده‌است.

نمودار (۱) با توجه به موقعیت فعلی یک کشور در مراحل مختلف بحران کووید-۱۹ از محدودیت و ثبات تا خروج از تعطیلات و فعال‌سازی مجدد اشتغال، گزینه‌های اصلی سیاستی را پیشنهاد داده است. در آغاز بحران، «حمایت‌های غیرفعال» مدنظر قرار گرفته و اولین اولویت سیاستی به موضوع جبران کاهش درآمدها ناشی از تعدیل‌ها و کاهش ساعات کاری اختصاص داده شده است. در بعضی کشورها از طریق نظام‌های حمایت اجتماعی و سایر بسته‌های حمایتی مالی، کارگران غیر مزدبگیر در حوزه مشاغل غیررسمی را تحت پوشش قرار داده‌اند. در زمان اوج بحران نیز سیاست‌های موفق بیشتر «حمایت‌های فعال» شامل استخدام در بخش‌های ضروری و برخی اقدامات تکمیلی مانند آموزش مهارت‌های برای شغل‌های جدید بوده‌اند. زمانی نیز که یک کشور از حالت بحران به سمت حالت عادی در حرکت بوده، عموما سیاست‌های هدفمند بازار کار و سیاست‌های مالی با نگاه انگیزشی برای بهبود وضعیت اقتصادی و تسریع سرعت بازگشت مد نظر بوده است.

نمودار (۱). چه سیاستی در بازار برای برای چه مرحله‌ای از بحران کووید-۱۹ مناسب است؟

خدمات عمومی اشتغال

تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد که خدمات اشتغال یکی از مقرون به صرفه‌ترین مداخلات فعال بازار کار هستند که تغییرات بازار کار برای کارگران را تسهیل و بنگاه‌ها را هدف قرار می‌دهند. این خدمات در واقع سعی می‌کنند تا جمعیت بحران زده نیروی کار اعم از کارجویان، کارگران و کارفرمایان را به صورت گستره به ساز و کارهای حمایتی فعال و غیرفعال بازار کار وصل کنند. در بحران فعلی که بنگاه‌ها نیروی کار را با کاهش ساعت کار، تعدیل یا اخراج مواجه می‌کنند، این خدمات اهمیتی دو چندان پیدا می‌کنند. اما با توجه به ابهام در میزان تأثیر حمایت‌ها از مشتریان در زمان اپیدمی کووید-۱۹ و اطاله دوره بحران و محدودیت‌ها در ارائه خدمات به دلیل لزوم محدودکردن گسترش این ویروس در خود نهادهای خدمات عمومی اشتغال، اجرای این خدمات خود به رهیافت‌های جدید و متفاوتی نیازمنداست. اختلالات گسترده ناشی از بحران کووید در بازار کار جهانی، خدمات عمومی اشتغال را به افزایش واکنش‌پذیری و انعطاف‌پذیری واداشته است.

این خدمات مانند هر خدمات دولتی دیگر به اقدامات پیشگیرانه دستوری از سوی مقامات ملی در زمان شیوع همه‌گیری کووید-۱۹ مشروط شده و لذا اپیدمی جهانی چالشی دولبه برای خدمات عمومی اشتغال ایجاد می‌کند. این مهم است که بدون رعایت پروتکل‌های ایمنی و بهداشتی مربوط به کووید ۱۹، تداوم این عملیات مانند هر نهاد خدمت رسان دیگر به شدت مختل شود. از آن جا که شرایط کشورها وسیعا از نظر گستره و شدت همه‌گیری متفاوت است، اولویت‌بندی نوع خدمات در حفاظت از کارکنان و مشتریان به شکلی نظام‌مند نکته اول است. سیاست‌گذار در بازار کار باید خدمات خود را در اسرع وقت اولویت‌بندی کرده و به منظور تضمین تداوم خدمات و ایجاد محیط کاری امن و ایمن، ظرفیت‌های خود را مقیاس‌بندی کند. مسدود نمودن موقت دفاتر برای عموم، کاهش تعداد کارکنان حاضر در دفتر، ارتقاء معیارهای بهداشتی و ضدعفونی در محیط کار از مهمترین این تدابیر هستند. بررسی تجربه ۷۲ کشور نشان می‌دهد که در کشورهای با درآمد بالا نسبت بیشتری از این خدمات به صورت دورکاری انجام می‌شود اما در کشورهای کمتر توسعه یافته، به دلیل پایین بودن سطح زیرساخت‌های الکترونیک و سطح پایین آشنایی جامعه بیکاران با این خدمات، میزان دورکاری کمتر

بوده است. همچنین سیاست‌گذار بازار کار در حوزه این خدمات باید در مقابل ابهام بالایی که در شرایط اپیدمی در بازار کار وجود دارد، سیاست‌ها و منابع و نوع خدمات را سریعا اولویت‌بندی، سازمان‌دهی و منتقل کند. لذا رصد بازار کار و ایجاد انعطاف‌پذیری بالا در تصمیم‌گیری‌ها و بسته‌های اجرایی و تخصیص منابع مالی، یکی از نکات کلیدی این خدمات در مواجه با کنش‌های متفاوت بازار کار کرونازده است. این خدمات در تمامی فازهای مختلف همه‌گیری، از شیوع و فوریت تا دوره مبهم بهبودی و تعطیلات و نهایتا دوره برگشت و یا دوره شیوع ویروس جدید، باید در حال آماده‌باش باشند و از این‌رو خدمات عمومی اشتغال باید چابک و پاسخ‌گو به ضرورت‌های جدید باقی بمانند. به عنوان مثال سال گذشته در مرحله اضطرار همه‌گیری، خدمات عمومی اشتغال محلی ایالت باواریای آلمان برای نمایندگی‌های محلی خود دوبار در روز خدمات اصلی را روزآمد می‌نمود و کشور استونی در حال حاضر یک کمیته بحران با عنوان انطباق پروتکل‌ها با تغییرات روزانه در تقاضای خدمات ایجاد کرده است. در این کشور روزانه کارکنان برای پاسخ به شرایط متغیر، سازمان‌دهی می‌شوند و در مناطقی که انتظار می‌رفت نرخ بیکاری ناگهان و چشم‌گیر افزایش یابد، مشاوران جدید استخدام شدند و علاوه بر آن تعدادی دفاتر محلی نیز برای تداوم ارتباط داخلی و آماده به‌کاربودن کارکنان در خانه و اطلاع‌رسانی از پیشرفت، تعریف شدند. لذا ضرورت دارد تا خدمات عمومی اشتغال به منظور رفع بار کاری سریعا فزاینده و پاسخ به تقاضای متفاوت برای خدمات ضروری در دوره کرونا، ایجاد اکوسیستمی گسترده‌تر و انطباق و روزآمدسازی سامانه‌های فناوری پایه را مد نظر قرار دهند. تصمیمات تاکتیکی این خدمات در خصوص موضوعات مختلف شامل استخدام کارکنان موقت جدید، سازمان‌دهی مجدد کارکنان، اولویت‌بندی مجدد و کارآمدسازی فرایندها شامل تسهیل در مقررات استحقاق دسترسی به حمایت‌ها از مولفه‌های این اکوسیستم جدید هستند. به عنوان مثال در طول اپیدمی کرونا در سال گذشته، فنلاند منابع مالی اضافی را به خدمات عمومی اشتغال برای استخدام کارکنان جدید و تضمین حمایت به هنگام از مشتریان اختصاص داد. هلند گروه‌کاری متشکل از کارکنان موجود و تازه استخدام را برای پردازش ثبت‌نام کارفرمایان متقاضی حمایت برای پوشش هزینه کار تعریف کرد و کره جنوبی کارکنان اضافی عادی و موقت استخدام کرد و کارکنان پاره‌وقت را به تمام‌وقت تبدیل نمود.

سیاست‌های حفظ اتصال: صیانت، حمایت و اشتغال‌پذیری

سیاست‌های فعال بازار کار و خدمات عمومی اشتغال در کاهش اتلاف درآمد، حمایت از مشاغل موجود و تسهیل اشتغال در بخش‌هایی که در زمان تعطیلات هنوز فعالند، نقش مهمی دارند. حمایت‌های فعال، نقشی قوی‌تر در زمان فعال‌سازی مجدد بنگاه‌های اقتصادی بازی می‌کنند. در اکثر کشورهای دارای اقتصاد پیشرفته، خدمات عمومی اشتغال یکی از ارکان اصلی برای کمک به معضل بیکاری و طرح‌های مربوط به تسهیل اشتغال در زمان اوج اپیدمی کووید بوده‌اند. سیاست‌های ملی برای ایجاد روش‌هایی جهت جبران درآمد کارگران و کاهش ریسک از دست‌رفتن مشاغل بیشتر از آغاز این بحران و هم در ادامه آن با سه نگاه اصلی صیانت، حمایت و اشتغال‌پذیری داشته‌اند.

جبران از طریق اشتغال موقت به عنوان یک ابزار سیاستی در بحران‌های پیشین، برای جلوگیری از اخراج با گزینه کاهش ساعات کار به کارفرمایان در مواجهه با کاهش موقت فعالیت در کسب وکار به‌کار رفته‌است. در زمینه کووید-۱۹، جبران اشتغال موقت در آغاز به عنوان یک برنامه برای کارگران آسیب‌دیده از کاهش شدید فعالیت اقتصادی ناشی از اقدامات محدودکننده، کار کوتاه‌مدت معمولاً با نظام بیمه بیکاری یا صندوق‌های ویژه اشتغال برای پوشش بخشی از یارانه‌های دستمزد، مرتبط است. کارگران حدود۶۰ تا ۷۰ درصد حقوق را دریافت می‌کنند. در عین حال کارفرمایان می‌توانند نیروی کار را تا زمان اوج بحران بدون تحمل هزینه‌های استخدام و آموزش حفظ کنند. با توجه به هزینه این برنامه‌ها، طرح‌های اشتغال موقت بحران کووید-۱۹ ویژه اقتصادهای پیشرفته هستند. خدمات عمومی اشتغال برای حمایت از فعال‌سازی مجدد و انتقال کارگران در اشتغال‌های کوتاه‌مدت تا ورود به دوره رونق اقتصادی بسیار سودمند است. در دوره همه‌گیری کووید-۱۹، نرخ جایگزینی کار کوتاه‌مدت بیشتر از حداقل دستمزد بوده است که این موضوع نظام‌های رفاهی به ویژه در کشورهای با پوشش بالای کار کوتاه‌مدت مانند آلمان را تحت فشار زیادی قرار داده‌است.

مساله دیگر حمایت از اشتغال موجود است که خدمات عمومی اشتغال برای پاسخ به نیازهای ضروری کارگران در بخش‌ها و خدمات اساسی شرایط این بحران، اهمیت وافری دارند. خدمات عمومی اشتغال و مراکز کاریابی خصوصی در راهبرد اتصال کمک نموده و شرایط جذب را برای دسترسی به برخی مشاغل در بنگاه‌هایی که با وجود این شرایط و اپیدمی

عکس: سمیه سادات هاشمی

حاضر، همچنان توان استخدام نیرو را دارند، تسهیل می‌نماید. صنایعی نظیر انرژی، مراکز تلفن، مراقبت بهداشتی، غذایی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، آب، حمل و نقل، ایمنی و دولتی همگی افزایش سریع تقاضا برای کار را از خود در کشورهای مختلف در شرایط کووید نشان داده‌اند. در فرانسه، دولت ابتدا برای تسهیل استخدام در مزارع غلات و حیوانات در غیاب ۲۰۰ هزار کارگر فصلی خارجی یک درگاه اینترنتی برخط برای تطبیق شغل ایجاد کرد که به سایر حوزه‌ها نظیر بهداشت، کشت غذا، انرژی، تدارکات، خدمات کمک‌خانگی و ارتباطات دور نیز تسری یافت. یا می‌توان کشور پاراگوئه را مثال زد که اداره اشتغال ملی این کشور برای تسهیل در تکمیل ظرفیت مشاغل بلاتصدی که از تقاضای بالاتری در شرایط کووید-۱۹برخوردار و بیشتر در رسته‌های تدارکات، حمل و نقل، داروخانه و خدمات تحویل به خانه متمرکز بودند، یک گروه ضربت موقت ایجاد کرد. استرالیا نیز برای کمک به شهروندانش جهت یافتن شغل در زمان کووید-۱۹، تارنمای کانون مشاغل و برای معلولان یک درگاه شغلی خاص راه‌اندازی کرد. این کانون طیفی از منابع اطلاعاتی را برای کمک به دسترسی آسان‌تر مشاغل منطبق با مهارت‌های مردم و نیز گسترش طیف گزینه‌های شغلی آنها پیشنهاد می‌کند.

نهایتا، نگاه آخر اشتغال‌پذیری است که به حفظ آمادگی شغلی در دوره این همه‌گیری اشاره دارد. خدمات اشتغال‌زا به اموری چون ایجاد توانایی برای جستجوی شغل، به روزکردن رزومه و تعیین و فهم اطلاعات بازار کار می‌پردازند. جنبه مهم دیگر صیانت از آمادگی شغلی مردم، تقویت توانایی در به روزنمودن صلاحیت‌ها و مهارت‌های انجام وظایف در یک شغل که ارتباط بیشتری با دوره پس از کرونا ویروس دارد، است. با توجه به برآوردهای جهانی، یک سوم از مهارت‌هایی که اساسی فرض شده، در بازار کار امروز، طی پنج سال گذشته تغییر کرده‌اند. این فرایند به دلیل اثرات کووید-۱۹ بر تقاضای مهارت‌ها در تعدادی از حرفه‌ها و بخش‌ها افزایش یافته است و لذا بعضی کشورها حمایت از گروه‌های نیازمند را با تکمیل یا کسب مهارت‌های کار با رایانه برای صیانت از حضور آنها در بازار کار تقویت کرده‌اند. در همین راستا، سنگاپور یک هدیه حمایتی خاص برای کارگران بیکار یا کارگران با درآمد پایین و متوسط متاثر از کووید-۱۹ تدارک دیده است. این هدیه برای جستجوی شغل و دوره‌های آموزش توسط برگزارکنندگان ملی آموزش تعریف شده و به مؤسسه اشتغال و اشتغال‌پذیری از طریق کلاس‌های مجازی و آموزش الکترونیک متصل است. دولت هلند نیز به جای اخراج، یک راهبرد مهارت‌افزایی را به بنگاه‌ها معرفی کرد و از اجرای آن حمایت مالی بالایی به عمل آورد. آموزش برخط هدفمند توسط آژانس‌های بازارکار و استخدام برای برگرداندن اخراجی‌ها فراهم شده و در خصوص کارفرمایان متاثر از این همه‌گیری، حقوق کارگرانی که ذیل این طرح به کار گرفته می‌شوند، پرداخت می‌شود.

راه پیش‌رو

می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که با توجه به نقش فعالی که سیاست‌های بازار کار و خدمات اشتغال در این بحران و بحران‌های پیشین بازی کرده‌اند، کشورها باید تأمین منابع مالی مرتبط با خدمات عمومی اشتغال و سیاست‌های فعال بازار کار را تا زمان فروکش‌کردن تعطیلات اجباری و آغاز بهبودی تقویت کنند. همه‌گیری کووید ۱۹ تغییرات ماندگاری را که پیش از این تحول سریعی را از سرگذرانده، به ارمغان آورده است. از یک طرف درس‌هایی که سیاست‌گذاران بازار کار از دوره بحران مالی جهانی ۲۰۰۸ گرفتند الزام می‌آورد که کاهش شدید و در بودجه‌ها و کارکنان مؤسسات خدمات عمومی اشتغال به عنوان بخشی از اقدامات یکپارچه مالی، گزینه‌ای اشتباه است و سیاست‌های فعال و غیرفعال بازار کار با کمک این خدمات باید به طور یکپارچه و مداوم اجرایی شود. از طرف دیگر، با چالشی اساسی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه و نوظهور مواجه‌ایم و آن افزایش بدهی و افت منابع مالی لازم برای اجرای سیاست‌های بازار کار است. لذا گام اول در اجرای سیاست‌های بازار کار در حال حاضر، حمایت یکپارچه بین‌المللی، اولویت‌بندی مالی و سیاست‌گذاری مالی از سوی بانک‌های توسعه‌ای و منطقه‌ای به عنوان اهرمی برای تضمین تامین مالی سیاست‌های فعال بازار کار است. اگر منابع مالی لازم فراهم باشد، رعایت تدابیر اقتصادی پیش‌گفته در بازار کار یکی از نسخه‌های اصلی مقابله با بیکاری ناشی از کووید است.

نقش خدمات اشتغال به عنوان ابزاری برای حفظ اشتغال و اتصال مردم به بازار کار، تسریع در انطباق شغل در زمان رسیدن به رونق فعالیت اقتصادی و نیز نقش غیرمستقیم در تسریع بهبودی، دیگر امروز واقعیتی بی‌تردید است. با خروج اقتصادها از بحران جاری، به کارگرانی که نمی‌توانند به شغل‌های خود برگردند و آنهایی که در صنایع با تغییر کاربری موقت کار می‌کنند، می‌بایست برای یافتن مشاغل دیگر کمک شود و بعضی از آنها ممکن است حتی نیاز به جابه‌جایی در مناطق دیگر داشته باشند. مجموعه این سیاست‌های بازار کار مانع از ایجاد یک نسل تعطیل می‌شوند

اما یکی از مهم‌ترین حلقه‌های مفقوده در این نظام در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، طراحی و اجرای سیاست‌های فعال بازار کار است. شواهد به دست‌آمده از اقتصادهای پیشرفته و نوظهور نشان می‌دهد که سیاست‌های فعال بازار کار برای ثبات زندگی کارگران در هنگام بحران اقتصادی و برای جلوگیری از نابودی بیشتر شغل‌های کرونا زده، ابزاری حیاتی‌اند که نیروی کار را برای تصدی مشاغل در دوره بهبودی آماده می‌کنند. اما در بسیاری از اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه، یا ارتباطی میان سیاست‌های فعال بازار کار و اقدامات حمایت اجتماعی وجود ندارد و یا این ارتباط بسیار ضعیف است

چه باید کرد؟

حمایت فعال بازار کار چنانچه به صورت یک بسته یکپارچه ارائه شود، موثرتر خواهد بود. بحران کووید-۱۹ تأثیرات ماندگاری بر مشاغل، بنگاه‌ها و مهارت‌ها دارد که برای کارفرمایان و کارگران جهت اداره بازار کار در رکود پس از بحران به ویژه در اقتصادهای دارای بازار کار غیررسمی بزرگ، چالش جدی محسوب می‌شود. ایجاد ارتباط قوی میان اقدامات سیاستی برای تداوم کسب‌وکار، حمایت فعال بازار کار و نظام‌های حمایت اجتماعی می‌تواند دولت‌ها را در جلوگیری از افزایش فقر و بیکاری مردم یاری رسان باشد. علاوه بر لزوم تاکید بر اقدامات ایجاد شغل، حمایت از تمامی بنگاه‌ها نیز با هدف بهره‌وری، حفظ شغل و درآمد و همچنین ایجاد مجدد کار ضرورت جدی دارد.

دولت‌ها باید از تغییر شغل کارگران تعدیل شده و گروه‌هایی که بیشتر در معرض بیکاری و سرخوردگی هستند، فعالانه حمایت کنند. تداوم برنامه‌های فعال بازار کار و تامین مالی خدمات عمومی اشتغال در مسیر رفع بحران افزایش و کفایت خدمات برای تسهیل، جذب در بازار کار را تضمین خواهد کرد. گروه‌های زنان، جوانان، کارگران مهاجر و به ویژه کارگران سال‌خورده به عنوان گروه‌هایی که کم‌مهارت و شاغل در بخش‌های به شدت‌آسیب‌دیده از اثرات ویروس هستند، به احتمال بیشتری مشاغل خود را در رکود ناشی از آن در معرض تهدید می‌بینند. از این رو مداخلات هدفمند بازار کار و دسترسی گسترده‌تر به خدمات عمومی اشتغال برای حفظ اشتغال‌پذیری و آمادگی شغلی گروه‌هایی که در معرض آسیب‌پذیری و عدم‌ثبات شغلی هستند، ضروری است. رهیافت‌های فراگیر و معطوف به جنسیت می‌تواند روند بهبودی را افزایش داده و مشوقی برای مشارکت در بازار کار باشد. مشارکت فعالانه کارفرمایان و سایر شرکای مرتبط مانند کاریابی‌های خصوصی در این فرایندها، دسترسی به مشاغل را تسهیل می‌کند.

منابع

1. ILO (2020), "COVID19-: Public Employment Services & Labour Market Policy Responses". Policy Brief